

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Censibus. Consilium CCCCLXXXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

breviorem iustitiæ expeditionem, ex celebritate confessus habeant; sed tamen negant Rei alia vulgaria iudicia illius nomine esse indicenda; & rectè. Nam in his rariùs adest Advocatus, quæ ordinaria sunt; & non tantùm non probavit Actor, sub auspicijs sui nominis ea esse indicenda, sed etiam testimonijs testium, quos ipsemet produxit, convincitur generalia tantùm ipsius nomine indici: unde inferri non potest necessitas indicendi quoque quotidiana, & specialia ejus nomine.

21 Postremò concludit Actor ad jus apprehensionis maleficorum, in quo articulo còtraria est Reorum quoque conclusio: ut Rei manuteneantur in suâ possessione facultatis per suum Villicum & satellites apprehendendi facinorosos, excluso seu non requisito Advocato: ita tamen, ut requiri in auxilium possit, & requisitus assistere debeat. In quo articulo conclusionem Reorum iustam demonstrabimus; eo enim satis detegitur adversæ conclusionis injustitia. Et sanè juris ratio Opponentibus suffragatur. Nam cùm (ut in exordio diximus) Advocati officium defensione consistat, d. c. In quibusdam, & Advocato parendi, defendendique necessitatem iniiciat, non imperandi potestatem permittat, d. can. Non placuit xvi. q. 7. & sic respiciat primariè commodum, utilitatem, ac favorem eorum, quibus Advocatus constituitur; sit, ut ijs in vitis, apprehendendis aut retinendis facinorosis, operam, auxiliumque suum impartiri non debeat: ne invito beneficium conferri dicatur, l. Invito. De

22 reg. iur. * Exemplo Conservatorum, qui per Sedem Apostolicam pro avertendis & defendendis manifestis injurijs, ac violentijs conceduntur, c. 1. De offic. & potest. iud. delegati lib. 6. officium suum non impediuntur nisi requisiti & rogati, c. ult. De off. & potest. iud. deleg. * Vnde etiam illud est,

23 quod defensores Civitatum, quamvis in flagranti crimine deprehensos apprehendere, & vinculis contringere possint, cogantur tamen sic apprehensos suo Iudici tradere, l. Defensores civitat. oblatos. C. De defensor. civitat. quod tradit Bartolus, in d. l. Defensores, notandum esse pro Magistratibus locorum, qui potestates sibi adfiscunt; quod scilicet huiusmodi potestates communitatum, debeant malefactores, quos reperiunt, mittere &

24 præsentare Magistratibus loci. * Demonstrat id quoque officium Villici per dictum Capitulum in Richel constituti; cui satellites etiam additi sunt: ad cuius officium, ex universali vicinorum locorum usu, & observatione pertinet facinororum apprehensio & accuatio: ita ut ex generali defensionis concessione inferri non possit specialis, & alterius generis concessio; quam non est verosimile Dominos Reos concessuros fuisse, l. Qui peculij De peculio. l. Obligatione De pignor. & à se abdicatorum potestatem, vel eam ita sibi constricturos, ut per suum Villicum, & satellites, sine Advocato, exercere eam non possint. Atque ob id Actor huiusmodi potestatem sibi asserendo, & vindicando, non defensorem, sed in valorem juris, & superioritatis loci de Richel se facit. Sanè quoad testimonia testium pro Actore in hoc articulo productorum, subistendum non est: neque enim id apertè deponunt, neque idonea exempla præferunt: & vincuntur testibus pro parte Reorum

productis: qui uno ore conformiter ac dilucidè deponunt, quod apprehensio, & detentio maleficorum, pertineat ad Villicum & satellites; & quod Advocatus nisi requisitus apprehensioni se non immisceat; quibus ob id tamquam verosimilia deponentibus credendum est, l. Ob carmen §. fin. De resib.

Sed nec quicquam ad iustificandam Actoris oppositionem facit truncus in domo patris dicti Gerardi retentus, & repertus: nam indubitabile signum non præbet ad inducendam apprehensionis huiusmodi liberam & amplam potestatem, sed magis dicendum est in consequentiam officij, eum habitum fuisse pro defensione, & auxilio; si scilicet in asserendis quoque captivis Advocati opera necessaria foret. In actu enim indifferenti quod sit, censetur magis in executionem officij quam alio jure fieri. * Sicut procurator, qui emit propter antecedens mandatum, domino potius quam sibi emere præsumitur, alciat. in tract. præsump. reg. 2. cap. 24. * alioqui aliter dicendo fateri oporteret, Advocatum limites & fines officij sui excessisse, si truncum ad vel propter liberam apprehensionem domi constituisset; ideoque magis præsumendum id eum fecisse, ex officio, quod sibi incumberebat, l. 2. C. de off. civil. iud. Bald. in l. unica in fine C. Ne quis in sua causa. Ut ergò finem faciamus, ex omnibus hæcenus deductis, ac alijs, quæ sine operosiore demonstratione ultro sese offerunt, arbitramur, hanc esse huius causæ conditionem, ut secundum Dominos Opponentes, adversus conclusiones impetras, per omnia iudicari debeat.

De Censibus.

SVM MARI VM.

Præstatio annua in specie sportularum.

1. Creditori invito aliud pro alio non solvitur.
2. Annua præstatio plures obligationes continet.
3. Solutio in certo genere moneta facta an in futurum præiudicet.
4. Solutio unius pro altero in annua præstatione an præiudicet.

CONSILIVM CCCCLXXXII.

REVERENDA Domina Abbatisa Ecclesie Nivelensis, sive ex fundatione, sive ex conventionem, sive ex consuetudine & observatione antiquissimâ, per statutum etiam Ecclesie non tantùm confirmatâ, sed etiam ad obligationem perpetuam redactâ; atque item per sequentes contractus, concordias, & transactiones ad certam formam reductâ, & corroboratâ, tenetur singulis Canonicis capitularibus residentibus singulis annis quater; nimirum in Carnisprivio, in festo Paschatis, in festo Pentecostes, & in festo Nativitatis Christi exhibere & mittere certas sportulas, seu obsequiorum scutellas, continentes placentas, carnes, & farcimina: quorum omnium materia, forma, qualitas, & magnitudo partim ex usu & antiquâ observatione partim etiam per specialem contractum præscripta est inter Abbatisâ & Capitulû initum in anno 1218, mense Iulio. Sed quoniam hæc præstatio difficultatem habet, factum est à plurimis retro præteritis

annis, & quidem tot, qui ad plenissimam præscriptionem sufficiunt, ut Reverenda Domina instante tempore huiusmodi præstationis, capitulariter petierit sibi remitti necessitatem præstationis in specie, & loco illius admitti solutionem in pecunia ad certam cuique Canonico quantitatem præstandam; quod etiam ei concessum est; & sic quidem, ut non possint proferri nisi pauca exempla præstatarum harum sportularum in specie. Ex hoc facto quaritur, an Capitulum, seu Canonici post tot annorum concessionem, & admissionem solutionis pecunie pro speciebus sportularum, Domina Abbatisa negare possint illius continuationem & eam cogere ad rerum, seu specierum exhibitionem & præstationem?

1 Plana satis & expedita est proposita quaestio- nis resolutio. Cum enim regula juris sit, quod creditor invitus non cogatur aliud pro alio, hoc est pro specie quantitatem; aut è diverso recipere, l. 1. §. 1. & ibi late lafon si cert. petat. consequens est Capitulum non posse cogi, ut pro sportulis in specie pecuniam accipiat. Neque permissus unius, aut plurium aliquor antecedentum annorum, trahi debet in consequentiam velut necessaria obligatio- nis, ad continuandum etiam pro futuro tempore huiusmodi permissum seu patientiam.

2 * Nam in annuis præstationibus, quamvis ab initio videatur una, & simplex esse obligatio; in ejus tamen prorogatione, & continuatione plu- res censentur esse obligationes, l. 2. l. Cum in annos de annuis legat. Do. in l. si stichum §. 1. De verb. obligat. l. Cum notissimi §. in h. c. de præscript. 30. annor. & singulis annis, non tam nacti aut cedere dicitur obligatio, quam venite dies velut novæ obligationis, l. cedere diem de verb. signific. ita quod singulorum annorum, ut obliga- tiones, ita quoque solutiones inspicendæ sint, nec una solutio contingat aliam. Solutio enim aliter facta ex permissu creditoris, permissionis fines non excedit: cum cessante causa facultatis, aliter faciendæ solutionis, hoc est permissione Capitulari, cessare quoque debeat ipsa solvendi fa- cultas, c. Cum cessante de appellat. Aliud enim est iure obligationis, hoc est illo modoolvere; aliud permissu creditoris: quia illo casu debitoris vo- luntas inspicitur; hoc verò ipsius creditoris, qui

3 suum permissum re integrâ revocare potest, l. Aliud de solut. * Neque id simile est illi, quod traditur de effectu solutionis pluribus annis ad præscri- ptionem sufficientibus in minore seu leviori moneta factæ, ubi prima seu principalis obligatio de alterius generis, melioris scilicet, moneta est; ut scilicet in futurum semper liberetur mino- re huiusmodi solutione, Cynus in d. §. in h. c. de præscript. 30. annor. nam in eo non est apertus, & expressus seu specificus consensus ipsius credito- ris, sed nuda patientia, seu verius negligentia non exigentis solutionem, secundum tenorem & rigorem obligationis; in quo fundari solet præscriptio longissimi temporis. At verò in pro- posito potestas seu facultas solvendi causatur spe- cificè in formali consensu & permissu creditoris, per singulos annos seu singulas vices solutionum petito & impetrato; ex quo non potest quoad creditorem obligatio aliqua in futurum causari,

quia contractus, conventiones, & consensus ab initio voluntatis sunt, l. Sicut c. de action. & obligat. nec ad reiterationem aut continuatio- nem quoquo modo obligant, l. Nec emere c. de iure delib. * Quinimò amplius dicimus, etiam si Domina Abbatisa singulis annis non petisset, nec impetrasset hunc consensum à Capitulo, sed Ca- pitulo tacente & recipiente per longissima tem- porum curricula, etiam centum annorum & am- pliùs, sine ulla interpellatione aut interruptione solvisset pecuniam dumtaxat: quia tamen hæc so- lutio facta est pro dictis sportulis, seu loco illarum, non potuisset inde induci præscriptio aut libera- tio in futurum ab ulteriore præstatione sportu- larum in specie; idè quod simpliciter, forma- liter & conformiter facta fuerit pro & nomine sportularum. Non aliter quàm in usu quotidiano videmus in solutione censuum, aut aliorum annuorum onerum, quæ in specie, aut facto consi- stunt, veluti caponum, panum, ovorum, operarum, quas corvatas appellant, & aliorum similium; pro quibus plerumque pecunia solvitur: sed ex eâ so- lutione numquam inducitur liberatio ab ipsa spe- cie seu facto, si creditor id interdum malit; hu- iusmodi enim solutio pecuniæ per se non stat, sed est respectiva ad primam seu principalem obliga- tionem, quæ per solutionem aliter factam non tam tollitur, quàm conservatur. Et hoc est, quod tradit Bartolus, in l. Si prius de aqua plu. arc. quod quando unum in obligatione est, seu debetur, & aliud solvitur respectu ejus, quod verè debetur; semper retineatur obligatio ejus, quod verè de- betur, d. l. Cum notissimi §. in h. c. & ibi Cynus. Quod latius explicans Ludovicus Romanus, conf. 198. Non est dubium nu. 3. dicit, quod quando sunt seu incurrunt duo modi solvendi alicujus oneris anniversarij, seu annuæ præstationis, quorum unus est ex ipsa prima obligatione, alter verò velut in executione illi surrogatus; numquam per sur- rogatum modum solvendi, censetur præscriptum contra primum modum: sed per usum secundi modi velut temporariæ & ex conniventia seu fa- cilitate surrogati in locum primi, retinetur jus primi, quod est propriè in obligatione; quia sci- licet respectu ejus sit alterius modi solutio, & ple- rumque cum commemoratione illius. Quod fa- tis exactè à Ludovico Romano traditur, d. conf. 198. in fine, & idè latius non prosequimur; quia extra omnem dubitationem id est: potissimum in hac specie propositâ, in quâ singulis annis tam- formaliter petita fuit & petenda est facultas sol- vendi sportulas in pecunia. Quamobrem monen- da est Reverenda Domina Abbatisa, ut solvat in specie, quoties Capitulum id desiderat, & pericu- lum perjurij vitet; cum iurejurando se obstringe- rit Capitulo, se soluturam ea, ad quæ Abbatialis dignitas tenetur; & statutis, etiam juramento per illam observare promissis, comprehensum est: ultra quod periculum perjurij poterit ad forma- lem sportularum solutionem cogi per subtractio- nem & occupationem seu arrestationem fructuum præsertim eorum, quos cum Capitulo communes habet, aut ab eo percipere debet; juxta arbitra- lem sententiam anni 1359. penultimâ Martij.